

FOTO - Ivo HAVLÍK - z cyklu Bude chleba

HORŠÍ NEŽ MORÁLNÍ SELHÁNÍ...

DANIEL STERZIK

Co udělá muž, když začne mít pocit, že kolem něj to není v pořádku? Jde a zradikalizuje se. Zatne pěsti, opustí rodinný přístav a pustí se do boje s celým světem. Jde na to přímočaře, pragmaticky, syrově i surově, protože takhle funguje mužská přirozenost. Jde na to chytře, nebo silou, dělá to dobře, nebo špatně, ale prostě jde a bojuje. Všechny legendy o hrdinech jsou přesně o tomto. Hrdina bojuje s přesilou, hrdina bojuje s draky, heroj bojuje s ruskými hordami, Valáhudín bojuje proti českým i americkým okupantům Afghánistánu, Bolívar bojuje proti Španělům, Lincoln bojuje proti otroctví, Jan Žižka bojuje proti křižákům... a všichni tito buď zvítězí, a nebo prohrají.

Muž si nevybírá vítěznou stranu. Prostě jde, bojuje za to, čemu věří, a buď v tom boji uspěje, a nebo podlehne. Ale tak či onak, naplnil svůj mužský úděl, i poražený je hodný úcty, protože se postavil nepříteli, postavil se moci... jinými slovy, projevil odvahu. Jestli to bylo za správnou věc, to je spíš druhořadé. Ostatně, správná věc je to, co prosazuje vítěz, který píše dějiny. Morální pravidla jsou zpravidla velmi flexibilní. Tak flexibilní, že se můžete vyvracet z obětí ruské agrese, ale nemít žádný problém s izraelskou agresí. Můžete Rusku kvůli válce zakázat účast na olympijských hrách a úplně klidně zapomenout na miliony obětí amerických intervencí. Můžete vzpomínat na ruské tanky v roce 68 a zapomínat na americký napalm ve Vietnamu ve stejném roce.

Teď nejspíš budeme mít další příležitost k morální felxibilitě. Stále více se mluví o tom, že Spojené státy (na Trumpův rozkaz) zaútočí na Venezuelu. Velký šéf prostě koná a vždycky se najde dost filozofů, kteří jeho jednání ospravedlní. Ostatně teď jsem zaznamenal jednoho liberála, který zastával názor, že pokud Nord Stream odpálili Ukrajinci, šlo o naprosto správný a nepochybnitelný počin. Ale pokud to udělali Rusové, je to teroristický útok... Morální flexibilita a dvojí metr existují od počátku dějin...

To, co je ale nepochybnitelné, je odvaha jako taková. Odvaha je, když se postavíte silnějšímu. Odvaha je, když odporujete moci. Odvaha je, když jste slabší, ale stejně bojujete. Odvaha může být héraklovská nebo oddysseovská, ale vždycky to znamená vzdorovat osudu a přesile. To vytváří mužskou identitu a je to trvalá a nepochybnitelná hodnota.

Proč to celé píšu...

V souvislosti s jedenadvacátým srpnem jsme si opět užili řečí, jak si náš prezident „odpracoval“ svoje dávné morální selhání. Schvaloval bratrskou pomoc vojsk Varšavské smlouvy, vstoupil do Strany a sloužil tehdejší moci oddaně a radostně. Názor změnil, až se změnila moc. Petr Pavel NIKDY NEBYL STATEČNÝ! Ani Rychetský nebyl statečný, Igor Mříž nebyl statečný, Votápek nebyl statečný, Svěrák nebyl statečný i Jan Hrušínský nebyl statečný.

Nepostavili se moci. Tečka.

Mohu si o Havlovi myslet, co chci, ale on se moci postavil. On šel do vězení, on riskoval třeba i něco horšího a nevěděl, jestli mu nějaký Pávek nepřijde z rozkazu GRU podříznout bez soudu krk. Stejně tak stateční byli lidé, kteří se postavili před sovětské tanky, nebo alespoň psali na zeď nápisy či přehazovali dopravní značky.

Největší komunistobijci a rusofobové, se kterými jsem se setkal, jsou ti, kteří vstupovali do Strany ještě v prosinci 89, kteří podepsali Antichartu a kteří studovali v Sovětském svazu... Takřka bez výjimek. Žasnu, jak dokonale to funguje. Ano, říkali jsme si, oni si touto primitivní zpozdlou zavilostí prostě odpracovávají své dávné selhání, ale o to tady vůbec nejde. Jak vidíte, všichni tihle Votápkové či Střížové neměli žádný problém si na Hrad zvolit kovaného rozvědčíka. Morálka je prostě flexibilní... Oni se prostě snaží odpracovat svoje selhání odvahy. Byli a jsou prostě zbabělé bezpáteří krysy, a zatímco jejich sousedé cinkali klíči a projevíli občanskou odvahu, oni pěkně kolabovali s mocí a pak jen vyměnili moc. Opět bojují jen proti těm, proti kterým je to bezpečné a nijak je to neohrožuje. Bojují proti stařenkám, které braly komunistické myšlenky vážně a zůstaly v KSČM. Bojují proti obyčejným lidem a ani v nejmenším se nevzepřou moci, i když i oni sami vidí, že se ta moc úplně zbláznila. Jako neprojevili odvahu tenkrát, neprojevují ji ani dnes.

Občanskou odvahu
projevují obyčejní lidé

a prezident, stojící na vrcholu společenského žebříčku, si dává velký pozor, aby náhodou nepohaněl někoho z evropských elit. On dobře ví, jak si Ukrajinci stojí, on dobře ví, kolik mají opravdu mrtvých, a věděl to hned od začátku, ale samozřejmě odvahu neprojevil. Ani nemohl. Neprojevil ji tenkrát v osmdesátkách, neprojevil ji v devadesátkách... Alberto Moravia by podle něj mohl napsat svého Konformistu. Člověka nepředěláš, jen se ti vybarví.

Víš, PePo (ale platí to i pro všechny ostatní), vaše selhání odvahy se nedá napravit oddanou službou nové moci. To se dá napravit jen tím, že tu odvahu seberete, nebudete hledat, která je ta správná a vítězná strana, ale prostě se postavíte za to, čemu věříte. A ano...riskujete prohru.

Podívejte třeba na Fica – ten přivedl Slovensko do EU i NATO. On umetl cestičku k zavedení eura. Byl proevropský až běda... Ale, jak vidno, nikdo neměl problém s tím, že změnil názor, ale to důležité bylo, že se dokázal Bruselu postavit. Dokázal se postavit politickým neziskovkám, dokonce někteří jeho lidé před volbami skončili ve vazbě, Cintula na něj střílel... On prostě projevil ODVAHU a díky tomu si to u lidí odpracoval. Ne tím, že změnil názor, ale tím, že za svým názorem dokázal stát, i když to bylo těžké a politicky nevýhodné. Takhle si muž odpracovává svá selhání. Prostě tím, že v příští výzvě proti přesile neselže.

Proto se nám na opozici daří. Ne proto, že bychom přišli s geniálním programem, který všechno zachrání. Ne proto, že bychom nedělali chyby, nebo že bychom neselhávali. Ale prostě proto, že jsme se postavili moci a postavili jsme se za to, čemu věříme. Nehledali jsme nasliněným prstem, odkud bude foukat vítr. Postavili jsme se za věc, kterou jsme považovali za správnou, i s tím rizikem, že střet s globalistickou mocí nevyhrajeme.

Děkuji vám všem, kdo jste projevíli odvahu. Ne, nevím, kam se budou dějiny ubírat, a nevím, kdo bude vítěz, a kdo tím pádem určí, co je morální a správné. Ale vím, že jste projevíli odvahu a vzali jste osud do vlastních rukou. Kdo projevil odvahu, ten mravně zvítězil, i když fyzicky podlehl. Tohle ti Petropavlové, Šaří a Hrušínský nikdy nepochopí. Ti budou vždycky odpracovávat svá dávná selhání, ale nikdy se jim to nepodaří. Proč? Protože jsou obyčejní konformní zbabělci. Tak jednoduché to je.

(Autor je předsedou hnutí STAČILO! - Sarkastické politické fejetony píše pod souhrnným názvem Vidlákovy kydy, www.vidlakovykydy.cz)

BOHUMILA
SARNOVÁ
Září

Září se tváří potměšile
a léto ještě netuší
že jablka i hrušky mu vymaluje
barvami s pestrou retuší.

Do škol se vrací jásot dětí
i bujně mládí studentů.
Lesy snídají bílou mlhu
vlající k nim z horizontu.

Kloboučky hřibů zpod kořání
zlátnoucí listí kapradí
omamná vůně listů stromů
když tiše se k zemi snášejí.

Pod naše kroky rozprostře se
koberec tkaný od jara
a vítr písni podzemních zazní
jak táhlá fujara.

Winston Churchill jako nositel Nobelovy ceny za literaturu

JOSEF ONDROUCH

Válečných ctitelů není po Velkých válkách, zvláště po ještě té v neblahé paměti II. světové, mnoho. K těm současným patří iniciátor a podpůrce války na Ukrajině, bezzásadový novinář a politik Boris Johnson. Nesmímě plodné dílo představuje známý sionista Martin Gilbert. Oba, zvláště Gilbert, jsou propagátory vůbec nejvýraznějšího spisovatele válek.

Není snad nikdo, kdo by neznal Winstona Churchilla (1874-1965) jako politika se zvláštním vztahem vůči nám v roce 1938.

Ve dnech fatální nouze pro naši existenci se postavil proti zradě Československa v Mnichově. Generace, ke které se hlásím, nasloučala s rodiči pod hrozbou drastických trestů s uznáním a úctou slovům premiéra Británie v protektorátu Böhmen und Mähren zakázaném vysílání z Londýna. Slova, jež pronesl 13. května 1940 po jmenování předsedou vlády „*I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat*“, s nimiž se obracel na Brity stále ovlivňované spíš ke spolupráci s nacistickým Německem nakloněnými stoupenci Chamberlaina, nám zněla jako balzám. Byla hojivým pohlazením na rány utrpené zradou Francie a Británie.

Za příslib spolupráce proti „židobolševismu“ (v Hitlerově *Mém boji*, vymezenému proti SSSR) byli stále ochotni mnozí Angličané věřit Hitlerovi a jeho Německu. Podporovala je poddajná Evropa. V operaci Barbarossa se účastnilo v boji proti SSSR 1,5 milionu dobrovolníků. Také u nás se zrádci Moravcovi a jeho *Kuratoriu* zprvu dařilo - i díky paktu Ribbentrop/Molotov - dočasně ovlivnit část české mládeže.

Churchilla jsme ctili díky jeho nesouhlasu se zradou Chamberlaina i s jeho méně známým paktem s Hitlerem, stvrzeným smlouvou o spolupráci a míru pro příští generace, podepsaným Chamberlainem také v Mnichově 1938. Náš obdiv Churchilla se týkal jeho rozhlasových projevů. Nikoho nezajímalo a téměř nikdo u nás nic nečetl od Winstona Churchilla, nesmírně plodného spisovatele.

Nositel Nobelovy ceny

Získal ji v roce 1953. Právě vrcholila studená válka, o níž se Churchill nejvíce zasloužil. Mnoha horkých válek se účastnil, sám je vedl a ještě hodlal rozpoutat, to vše vylučovalo udělení Nobelovy ceny za mír. Za copak byl skutečně oceněn?

Napsal a vydal na dvě stovky knih. Překvapí, že ani jedna není dostupná v češtině. Nabídce dvou desítek z nich vévodí *Churchill a jeho Síla slov* (Churchill The Power of the Words) od Martina Gilberta. Je to šesti-setstránková příručka, jak co přijmout od autora, i když jsme od něho nic nečetli. V roce 1984 jsem, po podobném studijním pobytu před čtyřiceti lety, byl opět na pozvání několik měsíců v Anglii, kde probíhala kampaň vychalující Churchilla. V proslulém univerzitním knihkupectví Oxfordu jsem koupil knihu. V jejím názvu byl výraz „*poslední imperialista*“, za něhož se Churchill se zalíbením označoval.

Churchillova slova zněla skutečně silou, jako výzva proslulého rétora, když apelem burcoval na hrdost Britů a budil odvahu k odporu proti násilí nacistického Německa. Byla ztělesněna v jedné větě *nabídkou ničeho jiného, než krve, dřiny, slz a potu*. To znělo přesvědčivě a mělo podobný ohlas nejen v Anglii, ale v celé Evropě zotročené fašisty a jejich soupevníky. Nebylo potřebí šesti set stran vybraných částí projevů a knih z pera dvorního vykladače knih „posledního imperialisty“ od Gilberta. Ten je i autorem stejně Churchilla opěvující šestiřádké biografie.

Proč je spisovatelem válek?

Mnohých se Churchill zúčastnil, některé také vyvolal. I tu nejděle trávající a dodnes nás ohrožující: studenou válku, doprovázenou permanentně válkami se sklonem k rozpoutání III. světové války a hrozbě zániku lidské civilizace. Co způsobilo, že se už jako dospívající mladík Winston upnul k válkám, k přímé účasti v nich a jako politik a spisovatel k jejich vyvolávání?

Sám se označuje za dítě Viktoriánské éry. Děti z rodin vyšší, a hlavně nejvybranější šlechtické vrstvy byly svěřovány do péče vychovatelů. Prožívaly dětství oddělené od rodičů v jejich sídlech, většinou pak v internátech elitních škol. Nejmajetnější rody posílají děti do internátních škol ve 13 letech. Nejprestižnější, pětiletá, je přípravka na univerzitu v Eton College. Na tu Winston neměl. Vyrůstal v Dublinu, kde byl jeho otec Randolph vicekrálem v Irsku. Synovi se rodiče příliš nevěnovali. Už v sedni letech Winstona poslali do internátu soukromé školy Saint George. Považovali ho tam za hloupého.

Také vstup na Vojenskou akademii Sandhurst nezačal nejšťastněji. S přijetím úspěš ale napotřetí. Vojenské řemeslo se mu ale zalíbilo. Jako kadet ve svých devatenácti už patřil mezi ty lepší, ale stejně až v druhé řadě jako podružné, zařazené do kavalérie. Prestižní bylo velet v té době pěchotě. I tak to byl pro mladíka úspěch. Místo očekávaného ocenění se mu však dál dostávalo jen odsudku. Lord Randolph Churchill chtěl, aby se syn věnoval financím. Měl pracovat u Randolphova přítele Rothschilda. V roce 1893, oslavuje povýšení na kadeta, odjel Winston do Švýcarska. Výlet ale pokazil dopis otce, jehož mentální stabilita byla oslabená syfilitidou. Právě když se měl stát premiérem, synovi napsal:

„*Nikdy jsem neobdržel skutečně dobrou zprávu o tvé práci od učitele nebo vychovatele, s nimiž měls co do činění. Vždy v pozadí, nikdy ve vynikající části třídy, nepřetržitě stížnosti a naprostý nedostatek v uplatnění ... S veškerým mým úsilím, jež ti činilo život snadnějším a přijatelnějším a tvoji práci ne pod tlakem, ani nechutnou,*

toho je výsledkem, že jsi se dostal mezi ty až třetí třídy, dobré jen pro uplatnění u pluku kavalérie ... Nemám se co vyjadřovat opakovaně k tvým požadavkům a nemusíš se k tomuto dopisu vyjadřovat, poněvadž já už nepřikládám nejmenší váhy tomu, co můžeš říct o svých požadavcích a zneužitích mé vůle. Uchovej si toto stanovisko vryté do paměti, že pokud tvé chování a jednání v Sandhurstu bude podobné tomu, jaké bylo v ostatních institucích, ve kterých se ti marně snažili předat nějaké vzdělání, pak má odpovědnost za tebe je v koncích.“

Jaký mohl být dopad tak zdrcujícího dopisu na dospívajícího chlapce? V psychologické rovině neustálé dokazování, že se otec mylil, se stalo od té doby celoživotní náplní kariéry Winstona.

SOCHA WINSTONA CHURCHILLA na pražském Žižkově stojí od 17. listopadu 1999.

Spolu ji odhalili jeho vnuk, tehdejší předseda Sněmovny Václav Klaus a bývalá britská premiérka Margaret Thatcherová. Autorem je britský sochař Ivor Roberts Jones.

O Churchillových negativních stránkách se nemluvalo. První výrazná kritika Churchilla se u nás objevila na blogu bohumínského překladatele Aleše Drobka v roce 2010. Tam se psalo o Churchillově temném podílu na hladomoru v Bengálsku, kde podle dostupných informací Churchill jako premiér koloniální správy dlouho odmítal schválit pro hladovějící přísun potravin z jiných částí Indie, kde hladomor nebyl. Churchill se tehdy navíc projevil jako cynik, když za viníka hladomoru veřejně označil fakt, že „se Indové množí jako králíci“.

V roce 1937 se Churchill vyslovil k zabíjení amerických indiánů, že „byli jednoduše nahrazení silnější, vyspělejší a moudřejší rasou“. V Keni, kde Britové také vládli, hájil přesvědčení, že tamní nejurodnější vrchovina má být vyhrazena bílým osadníkům, a schválil odsun místních kmenů. Když se domorodci vzbouřili, britští vojáci je zavražili do internačních táborů - britských gulagů (jedním z nich prošel i dědeček Baracka Obamy).

Foto: Alena VYKULILOVÁ

V jedenadvaceti bylo i pro nového absolventa vojenské akademie zařazení k husarům zklamáním. Psal se rok 1895 bez vyhlídky na novou válku. Nudil se doma a všechny peníze utrácel na koně pro prestižní polo. Jak potom mohl nastoupit na cestu k nalezení típytívé slávy?

Jak později připomínal, „*od té doby, co jsem si nemohl dovolit lov, hledal jsem cestu z nudy na scénu pro dobrodružství a vzrušení. Všeobecný mír, do kterého lidstvo po tak mnoho let zabředlo, byl narušen jen na čtvrtině zeměkoule. Dlouho se táhnoucí gerilová válka mezi Španěly a kubánskými rebely se dostávala do rozhodující fáze.“*

Španělské impérium bylo ve stavu blízkému zhroutení. Byly pod-

nikány pokusy o potlačení osvobozeneckého hnutí na Kubě a Filipínách. Politicko-intelektuální vůdce hnutí představovali José Martí na Kubě a José Rizal na Filipínách: první básník a esejista, spisovatelé nejvyššího ranku. Oba národní hrdinové s tragickým životem. Rizal zahyne před popravčí četou, Martí padne v boji.

Kuba a Puerto Rico byly poslední španělské majetky v Americe mezi zbývajícími, nejméně rozvinutými koloniemi. Systém plantáží, založený na práci z Afriky unesených otroků se stával zastaralým, což jen eskalovalo násilí. Hnutí za nezávislost se také zpozdlilo. V roce 1825 byla celá španělská americká pevnina svobodná, ale na Kubě španělské panství vytrvalo až do roku 1898. V roce 1895, když Churchill zvažoval, zda se tam angažovat, Španělé vedli krutý boj proti kubánským patriotům. Churchill neváhal využít příležitosti. V roce 1895 požádal o uvolnění z pluku.

Válka mu byla smyslem života

Bez nároku na dědictví titulu a vlastnictví v Anglii vůbec největšího šlechtického Paláce Blenheim slavného rodu Marlborough až druhorozený Winston, čerstvý důstojník, byl v Anglii bez kariérních vyhlídek.

Po Kubě následovalo Churchillovo angažmá proti stále nepokořeným a dál nenáviděným Indům v roce 1897. Od té doby věnoval stálou pozornost Afghánistánu. Úsilí o zahrnutí Afghánistánu do koloniálního impéria je také počátkem trvalého Churchillova nepřátelství proti Rusům.

Mistr ve zpodobnění vlastního hrdinství

S jakým osobním uspokojením se oddával násilí přímou účastí ve válce, o tom si přečtete autentický popis vlastní Churchillovy účasti přímo v boji proti „súdánským dervišům“ proroka Mahdího v bitvě u Omdurmánu (1898). Napsal o tom v knize *The River War (Válka u řeky)*. Líčení vlastní hrdinné účasti v krvavé řeži má kromě vzrušení až ke slovnímu orgasmu rys mistrovského sebezpodobnění vlastního obrazu válečného hrdiny a vojevůdce.

Spisovatelsky se mu dařilo téměř vymazat seriál svých neúspěchů ve válce za záchranu Britského impéria. Imperialismus byl jeho pravým náboženstvím. Churchillovou tragédií ale zůstalo, že boj o záchranu impéria prohrával. Vinu na tom v bitvách - třeba v zodpovědnosti za masakr 30 000 Australanů a Novozélandců proti Turkům na Gallipoli - se snažil popřít. I vítězství se Spojenci ve výsledcích II. světové války zrazoval. To když odkaz prezidenta USA Roosevelta po jeho smrti znevážil.

Čím jiným než opět jen návratem k válce byl Churchillův rozkaz z 22/7/1945 Generálnímu štábu Británie k přípravě války proti SSSR s využitím zajatců Wehrmachtu v době, kdy Rudá armáda s vojskem z Evropy přišla pomoci Američanům na Dálný východ porazit Japonce bez obrovských ztrát. Bez této pomoci SSSR by si americká invaze při vylodění v Japonsku obrovské ztráty určité vyžádala.

Churchill jako synonymum války

Stal se jím jako spisovatel, politik a vojevůdce likvidující nechtěně vlastní impérium, i jako symbol všudepřítomnosti války, nebo aspoň její přípravy. Těm, kteří by o tom pochybovali, doporučuji přečíst si projev Winstona Churchilla z 15. března 1946 ve Fultonu, kterým zahájil neko-nečný proces studené války, permanentně provázený malými i velkými válkami. Činil tak ve spolupráci s novým prezidentem USA a jeho *Trumanovou doktrínou* zahájenou perfidní zradou spojenců v Řecku 1945, vyvoláním občanské války s nastolením teroru vojenských diktatur až do zhroutení poslední z nich v roce 1974.

Z řetězce nekonečných válek vycházejících z Churchill/Trumana jmenujme jen ty nevětší: ve Vietnamu a Afghánistánu. Obě skončily porážkou politiky inspirované Churchilllem. Přestože válku ve Vietnamu vystřídal mír a také Afghánistán si po úprku USA a NATO oddechl, vražedné tažení ve znamení klasika války Churchilla pokračuje na Ukrajině. Již mu tam padlo za oběť na 1 200 000 Ukrajinců a podobný počet Rusů.

Urputný boj mezi diplomacií vedoucí k míru a válkou maskovanou uzavřením pouhého příměří je jen zrcadlem odrážejícím úsilí o zachování válečného stavu podle modelu ve válce už přes sedmdesát let rozdělené Koreje. To je jím vyhovující model míru jako pouhé přestávky, umožňující pokračování jejich války.

Pravou tvář této politiky války poodhalil výkřik obdivovatele násilí, bakalářského ministra Lipavského. Jako ŽVÁSTY bezprostředně naprosto znevážil optimistický náznak dohody o trvalém míru na Ukrajině po jednání na Aljašce. Sofistikovaněji se už konala na nejvyšší úrovni sedmičlenná evropská ochranka Zelenského Ochotných. Ti už v Bílém domě ohlížali Zelenského, aby od původního náznaku ochoty k trvalému míru nepostoupil dál, než zase jen na pouhé příměří. To by mělo Ochotným pomoci zachovat cestu k dalšímu zbrojení a k náhradě chybějících vojáků Ukrajiný.

Po více než milionové ztrátě v bojích stejný počet ukrajinských mužů před verbíři uprchl do zahraničí. Máme je rovněž u nás a nelze se jim divit: chrání své ženy a děti i své životy.

Takže až zase otevřete počítač nebo mobil a v přehledu zpráv Microsoftu na MSN zaznamenáte opakující se reklamy „Sponzorováno“ na knihy oslavující Winstona Churchilla, zpozorněte! Propagují anonymně a štedře spisovatele válek. Vždy se v čase a intenzitě shodují se vzedmutou vlnou válečné politiky výběrově Ochotných, určenou jen ke krátké přestávce na příměří, jež potřebují k zachování války na Ukrajině, k uzbrojení Evropy a také nás v samotném jejím srdci.

JAK JSEM FOTOGRAFOVAL LIDI V PLAVKÁCH

FRANTIŠEK DOSTÁL

Fotografie umí potěšit a přinést teplo do srdeční krajiny. Někomu však dokáže pokřivit charakter. Ostatně morální demolicí člověka převelice často předvede také politik, ale o tom ať si popovídají poslanečtí lidé. Fotografický obraz totiž mnohem častěji dokáže přijít s pravdou. Člověk zapomíná, leč fotografie připomíná.

Čas běží pořád jenom jedním směrem. I když jsem již před roky přišel s fotografiemi ze svého největšího fotografického souboru „Letní lidé“, nedá mi to, abych opět nesáhl do půlmetrové hromady těchto snímků pořizovaných v letech 1968-1990, většinou na řece Sázavě ve Zlenicích.

Nemám tudíž žádný problém přijít s dosud neznámými fotografiemi. Ke snímkům lidí, prožívajících chvíle volna a někdy i vzájemného poznávání, mě přivedla jistá posedlost a zápal v době, kdy člověku ještě nechyběla síla a cítil vůni letních dní. Kupodivu nemám příliš snímků lidského těla ponořeného do vln řeky.

Málo se ví, že před mnoha lety mladičký M. R. Štefánik při pobytu na Tahiti podlehl kouzlu místních žen, chodících po ostrově do půli těla obnažených. Ostatně, chtěl se tam zdržet déle. Znamého britského fotografa M. Parra ovlivnili rekreatanti na mořském pobřeží.

Mě zase zaujali obyčejní lidé trávící své víkendy na břehu řeky Sázavy. Po léta jsem ani neměl možnost vyrazet do světa a podívat se, jak žijí lidé za hranicemi.

Čas popoběhl a lidem zachycovaným fotoaparátem přikl silnou dokumentární výpověď o době, na kterou jsem uprostřed rozpustilého letního dne vůbec nepomýšlel. Pravda, koupací úbor neprozrazoval třeba ani postavení či profesi fotografovaných lidí. V současné době, překypující svobodou, ale i případnými žádostmi o souhlas k fotografování, bych už asi přišel zkrátka.

Své rozmarné léto jsem si již jako kluk objevil a prožil v letitých říčních lázních u Sázavy. Býval ještě čas, kdy nevedloho nechat se vyfotografovat třeba i v nelichotivé situaci, ale vše vždy spravil přátelský úsměv a ťuknutí si se sklenicí piva. Mnozí z těchto lidí nejsou již mezi námi, ale po léta jsou ke spatření na mých fotografiích visících v nálevné Baštírna u přístavu a v hotelu Kormorán na břehu Sázavy, pro mě Zlaté řeky.

Zachycení mravů a života okolo nás bývalo vždy snahou fotografů již od vzniku fotografie. Já se navíc vždy bavil a nacházel mezi letními lidmi čas zapomnění na svoji náročnou profesi. Letitá dřevěná plovárna reflektující atmosféru zfilmovaného Vančurova Rozmarného léta v roce 1968 byla pro mne místem poznání mnoha lidí, a v podstatě na fotografiích letních figurek odhaluji rovněž kus svého žití.

Ano, sítém času propadá vždy i hodně fotografií, ale některým z nich čas přisoudí i trvalejší hodnotu. Někdy sice až po mnoha letech, ale tak tomu často bývá. Člověk začíná bilancovat a je tomu docela rád, že i přes nabídky jsem nenastoupil dráhu profesionála. Nicméně jakýsi dobrý pocit v srdeční krajině se mi usadil již v roce 2008, kdy jsem obdržel cenu ministerstva kultury za celoži-

votní přínos amatérské fotografii. To zase fotografický soubor letních lidí přinesl radost i mnoha dalším a mně třeba neznámým lidem.

Rukopis a snímek z autorovy pozůstalosti redakci poskytla Alena Vykulilová.

Nová skvelá kniha Alexeja Mikuláška

PAVOL JANÍK

Alexej Mikulášek, významný literárny vedec a vedúci medzinárodného edičného projektu Literatura s hviezdou Davidovou, sa prihovára čitateľom najnovšou skvelou knihou MY A ONI V INFORMAČNÍ VÁLCE s podtitulom POETIKA VÁLKY SLOV (Nakladateľstvi Kmen 2025, zodpovedná redaktorka Ivana Blahutová, autori doslovov Ivo Budil a Petr Žantovský). Pozoruhodná publikácia poukazuje na fakt, že súčasťou každého ozbrojeného konfliktu je psychologické (propagandistické) pôsobenie, ktorého cieľom je dehumanizácia protivníka a glorifikácia (heroizovanie) činnosti vlastnej armády.

V tejto súvislosti som si nevdojak spomenul na môj príspevok ESTETIKA ZABIJANIA v denníku Smena (23. 1. 1991), ktorý pokladám za potrebné citovať:

Naša televízia sa zmenila na nepoznanie. Predchádzajúce ohľupovanie konečne vystriedala svieža domáca, a najmä americká propagácia vojny, inak našou ústavou zakázaná, čiže protiústavná. Príslušné úrady sa však iste skôr budú zaoberať mojou maličkosťou ako touto drobnosťou.

Pána Boha všetci ťahajú za nohu na svoju stranu. Štátnici sa modlia a obyčajní smrteľníci sa zabíjajú. Najpríťažlivejším televíznym programom sa stali superzmodernizované gladiátorské zápasy v Perskom zálive. Na vlastné oči môžeme v priamom prenose sledovať pôsobivé hromadné vraždenie ľudí, ku ktorým bol osud o niečo menej zhovievavý ako k nám. Polícia na celom svete s profesionálnou grációznosťou vyráža zuby a láme hnatý nesprátnym pacifistom. Civilizácia nádherným ohňostrojom víta príchod tretieho tisícročia.

Moje divácke zážitky zatiaľ vyvrcholili spravodajstvom CNN zo simultánnym českým prekladom. Strhujúce obrázky a v ničom nezaostávajúce slová. Aj Nero by sa potešil. Nočné štarty rakiet so smrtonosnými hlavicami sú komentované ako úžasné a nádherné. Otriasajúce bombardovanie miest, ktoré sú čímisi domovom, moderátori popisujú s rovnakou pýchou a radosťou. Vojaci sú šťastní, nadšení, práca im ide od ruky. Kamery priamo z lietadiel zachytávajú prienik striel do stavieb, z ktorých vzápätí rôznymi otvormi vyrážajú trosky, zaiste primerane premiešané s odpadom biologického pôvodu. Hnutie Human, ktoré nedávno znepokojila fašistická hrozba slovenského jazyka, teraz mlčí.

Áno, nový svetový poriadok, či skrátka svetovláda, je na dosah. Satelitná televízia je nepochybne účinnejšia ako predpo-

topné školenia všetkých druhov. Estetika zabíjania je naozaj fascinujúca. Dosiahnuť svetovú úroveň aj v tomto žánri nebude vôbec ľahké.

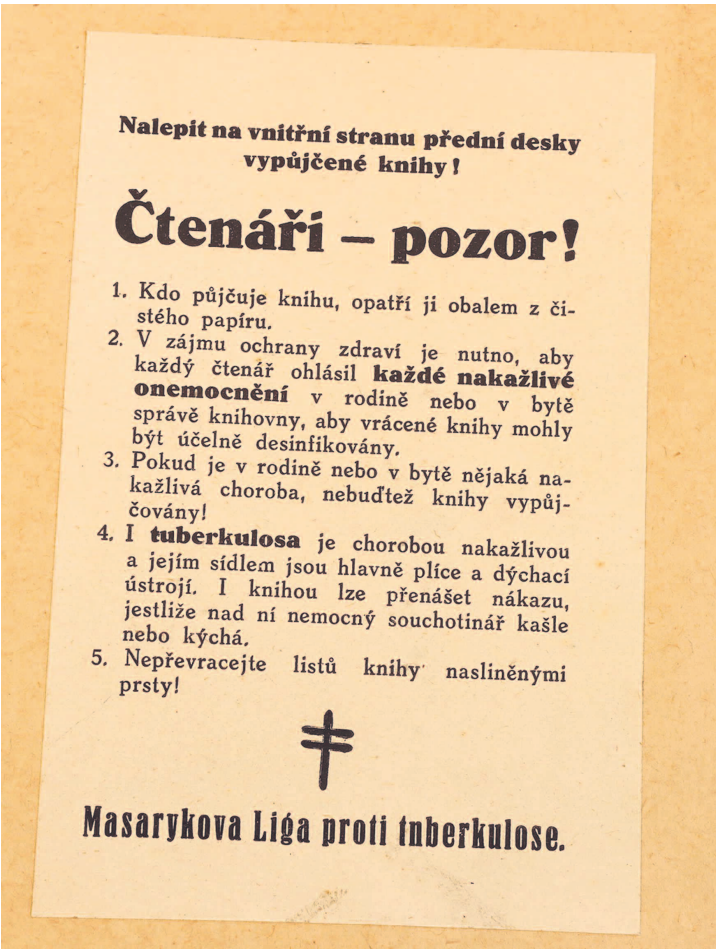
Poznávacie a tvarové atribúty jedinečného diela dostatočne výstižne charakterizuje jeho obsah:
Abstrakt
Úvod
I. Pojem strategická (válečná) komunikace
I.I. Pozitívni vymezení obsahu pojmu „strategická komunikace“
I.II. Negatívni vymezení obsahu pojmu „strategická komunikace“
II. Fokusace, zaujetí pozice a její potvrzování

III. Problémy „čistě“ filologického studia
IV. Megatrendy jazyka a stylu „strategické (válečné) mediální komunikace“
IV.I. Válka je spravedlnost: nastoluje právo
IV.II. „Válka je mír“: vítězství přináší mír
IV.III. Válka je obrana: armáda nás chrání
IV.IV. Válka je svoboda: osvobozuje
IV.V. Válka je boj s terorismem: teroristé nesmějí zvítězit
IV.VI. Válka je boj s nepřátelským režimem
IV.VII. Válka je časový tubus: je článkem řetězu válek
IV.VIII. Válka je hygiena: očišťuje od zla
IV.IX. Válka je epické vyprávění: příběhy hrdinství a sebeobětování
IV.X. Válka je znak a kód: šifrujeme a dešifrujeme
IV.XI. Válka je reakce na potenciálně horší zlo: volíme menší
IV.XII. Válka je práce: vojáci a zbraně intenzivně pracují
IV.XIII. Válka obohacuje: vzniká nové lexikum
IV.XIV. Válka je služba: sloužíme Bohu, Vlasti
Závěr
Doslov
I. Ivo Budil
II. Petr Žantovský
Literatura
Sekundární elektronické zdroje (výběrově)
Přílohy
„Zákop je bratrský hrob“: raněný bojovník ze Středního vojenského okruhu se proplazil 10 km ke svým
Obrazové přílohy
O autorovi

ALEXEJ MIKULÁŠEK

je členem Unie českých spisovatelů a redakční rady LUKu. Narozen 2. prosince 1962 v Brně. Absolvoval Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně (PaedDr. prací Politická ekonomie a literatura), studijní pobyt a vědecká aspirantura na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, rigorózní studium na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (PhDr. prací Mravoučná povídka „pro dívky a přátele jejich“ a její funkce, v rozšířené podobě knižně v Nitře r. 2020) a doktorandské studium na Fakultě středoevropských studií Univerzity Konstantina Filozofa v Nitře (PhD. prací Židovská tematika v literatuře), kde působí jako smluvní lektor českého jazyka a literatury.

Je autorem několika monografií a monografických sborníků, rovněž četných studií knižních i časopiseckých. Předmětem jeho zájmu jsou především česko-židovsko-německé literární a kulturní vztahy, antisemitismus a jeho manifestace ve fiktivních i non-fiktivních textech a také židovská tematika v literatuře. Vedle práce učitele na vysoké a střední škole se rovněž věnuje recenzní a jiné činnosti, např. pro potřeby časopisů Forum for Linguistic Studies, Literature Forum, Slavica litteraria, Stredoeurópské pohľady a další.

ČTENÁŘI - POZOR! Varující pokyn se kdysi přičiněním Masarykovy ligy proti TBC vlepoval do českých knih, neboť toto infekční onemocnění bylo v 19. století morem a patřilo mezi nejčastější příčiny úmrtí, ještě ve 20. století na tzv. souchotiny či úbytě zemřelo 100 milionů lidí.

Mimo jiných zemřeli Jiří Wolker (jeho epitaf: *Zde leží Jiří Wolker, básník, jenž miloval svět a pro spravedlnost jeho šel se bit. Dřív než moh srdce k boji vytašit, zemřel, mlád dvacet čtyři let*), Karel Havlíček Borovský, Josef Kajetán Tyl, Chopin, Molière, Schiller, Anton Pavlovič Čechov.

Česko stále patří ke státům s nejnižším počtem nakažených TBC, ale jejich počet nyní rychle roste a prognóza předvídá další expanzi u nás před rokem 1990 téměř vymýcené choroby. Vloni polovinu onemocněních v ČR tvořili cizinci, většinou imigranti z Ukrajiny.

(ivo)

STANISLAV ZEMAN

O PÁNECH A KMÁNECH

Kolikpak věří kmánů
Nasládlým řečem pánů

Nešetřite medem
Velevázení páni
Ochuceným jedem
Když naháníte kmány

Jsou ale imunní jedu
Račte věděti
Rodem věrní svému krédu

Dne 27. srpna uplynulo 255 let od narození německého filozofa G. W. F. Hegela, mj. autora Fenomenologie ducha, v které se zabývá i vztahem pána a kmána (raba) a z níž ve svém díle čerpal také Karel Marx.

Autoservis

JAROSLAV ČEJKA

Po pravdě řečeno nevím, jestli se vůbec najde někdo, kdo bude povídku s tak nudným názvem číst. Před sto lety asi ano a před padesáti možná, protože když se v Čechách a na Moravě objevily první automobily a vzápětí i jejich první opravny, byl takový autoservis pozoruhodná věc. Možná, že dokonce nemalá senzace.

Ale dneska, kdy jsou autoservisy pomalu na každém rohu? No dobře, třeba trochu přeháním, ale v každém městě určitě.

Jenže o těch já nemám v úmyslu psát. O žádném z nich. Mně jde o něco úplně jiného. O osobní životní servis, který člověk poskytuje sám sobě a kterému by se klidně mohlo říkat samoobsluha. Nebo také selfservis, protože angličtina se nám cpe do života už i klíčovými dírkami. Jenomže složené slovo selfservis už má své využití v hotelnictví a znamená něco jako osobní péči o hosta.

Ale není vyloučeno, že se pletu. Jsem už starý dědek a dávno vysloužilý učitel, který má za sebou už tolik pedagogických reform, že dávno neví, která ještě platí, a která ne. Takže se pro jistotu hlásím o copyright na slovo autoservis ve smyslu péče o vlastní osobu. A to péče, která nezahrnuje jen osobní hygienu, stravování a obstarávání věcí denní potřeby, ale vlastně všechno, co většině lidí zajišťuje někdo jiný. V dětství rodiče, v dospělosti životní partner či partnerka, kterými už dávno nemusí být jen osoba jiného pohlaví, a ve stáří nějaká ta pečovatelka či celý dům s pečovatelskou péčí, jaký je i v obci, kde bydlím.

Jenže manželství je podle mého nehlubšího přesvědčení zásadní omyl. Tedy aspoň v dtivě většině případů. Poprvé jsem si to uvědomil už někdy v šedesátých letech minulého století, kdy jsem musel přerušit své studium Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, protože jsem nechtěně přivedl do jiného stavu svou spolužačku Evu, která mi celkem obětavě pomohla zbavit se obtížného panictví, se kterým jsem už dlouho a nechtěně přelsohoval.

„Nepřišlo mi to!“ napsala mi na třikrát přeloženém listu ze sešitu, který mi poslala přes několik spolužáků a spolužacek během přednášky z české literatury a já blbec jí odpověděl v souladu s dobovou anekdotou: „A co? Já ti nic neposílal.“

Jenže Eva tentokrát neprojevila žádný smysl pro humor, na kterém mě svého času utáhla jak na vařené špagetě, a protože odmítla jít na interrupci, kterou jí vřele doporučoval její gynekolog, skončili jsme u oltáře.

Eva pocházela z Moravy a její věřící rodiče na tom trvali. Tak se z nás stali manželé Rajských. A protože já mám křestní jméno Adam, začali nám kamarádi říkat Rajčata.

Koncem roku se nám narodila dcera, která dostala jméno Tereza. Já byl sice spíš pro Zuzanu, ale konec konců obě ta dívčí jména patřila díky písničkám Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra k našim nejoblíbenějším, tak co. Oba jsme přerušili studium a mně nezbývalo nic jiného než vylepšovat její mateřské dávky nějakými jednorázovými výdělky.

Můj otec tenkrát pracoval na domovní správě, která zajišťovala nájemníkům údržbu jejich bytů včetně řádně odůvodněných a schválených modernizací. Mezi ně patřila ve starých domech i likvidace kachlových kamen na pevná paliva a jejich nahrazování plynovými, kterým se říkalo vašky. Vybourání těch starých kachlových, která by dnes přišla na sto tisíc i víc, prováděli zedníci zajištění a placení Obvodním podnikem bytového hospodářství, ale vyklizení sutí si museli nájemníci obstarávat sami.

A to byla příležitost pro mě. Vynášel jsem vybouranou suť lidem, kteří na to sami neměli buď čas nebo fyzickou kondici, v kýblech na určené místo před domy, odkud je později odvážely nákladáky OPBH. Ve většině domů nebyly výtahy, ale i když náhodou byly, směl jsem je používat jen k jízďám nahoru a s prázdnými kbelíky. Dolů jsem musel s plnými kýbly běhat po schodech. Byla to raubírna, ale bolestné bývalo slušné. Někdy jsem kromě honoráře odpovídajícího počtu poschodí, dostal i svačinu a občas, i když vzácně, mi mladé manželky v domácnosti poskytly odměnu, o jaké jsem za svobodna tak dlouho jenom snil.

Ale nadarmo se neříká, že tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. Ty mé občasné erotické prémie se časem provalily a my skončili u rozvodového soudu. Já se vrátil zas na pajdák, ale Eva ne. A nevrátila se ani do bytu mých rodičů, kde jsme spolu dva roky bydleli. Hned po rozvodu se odstěhovala i s Terezkou do bytu svého nového sponzora, a v osmašedesátém roce, krátce poté, co nás vojska spřátelených zemí přijela zachránit před plíživou kontrarevolucí, odjela s ním i s Terezkou do Francie a už se nikdy neozvala. Později jsem se po nich opakovaně pokoušel pátrat, ale bohužel vždycky bez úspěchu.

A léta běžela, vážení, jak nám tenkrát neustále připomínal jistý rozhlasový pořad. Nebo snad televizi? Už nevím. Poslední dobou je má kdysi neprůstřelná paměť samá díra. Skoro jako plátek ementálského syra. Nebo jako zdánlivě neprůstřelná košile po dávce ze samopalů. Kdysi mi říkali, že muž s absolutní pamětí, ale to už je dávno pryč. Čas od času se ty díry pokouším vyplnit psaním. Některé věci se mi přitom trochu vybavují, ale do memoárů to má daleko. Moje chatrné vzpomínky připomínají chrup dnešních seniorů s nízkými starobními důchody, ze kterých si to, čemu se za komunistů posměšně říkalo státní zuby, nemůžou dovolit.

Už jsem se tu, myslím, zmínil, že jsem se většinu svého života živil jako učitel. Ale nebyla to žádná sláva a po tak zvané sametové revoluci se to ještě zhoršilo. I když vlastně jak pro koho. Matikáři, fyzikáři, ale i učitelé chemie, biologie a tělocvikáři byli v pohodě. O tom potom. Ale kdo učil zeměpis, ten musel být ve střehu. Hranice států se rychle měnily, jejich názvy taky, o různých společenských systémech a mezinárodních svazcích nemluvě. A ještě horší to bylo s dějepisem. Z bývalých spojenců se stávali nepřátelé, a naopak, někdejší hrdinové se měnili v kolaboranty a kolaboranti v bojovníky za svobodu, mnohé pomníky se bouraly a místo nich se budovaly jiné.

Bylo to na hlavu, ale naštěstí jsem uměl ještě ze střední školy těsnopis, a tak jsem se uchytil jako příležitostný stenotypista a pár let, než tuhle živnost zlikvidoval rozvoj audiovizuální techniky, jsem se přizpívoval pořizováním záznamů z různých jednání.

Naštěstí jsem brzy pochopil, že čurat proti větru, který teď místo z východu vál ze západu, nemá smysl. Nemalou zásluhu na tom měl i jeden účastník semináře na téma Kulturně výchovná činnost mládeže, pořádaného ještě za tzv. normalizace, kam mě vyslala ředitelka devítiletky, ve které jsem nejen učil, ale i vedl školní divadelní soubor. Dokonce mě pověřila, abych tam přednesl na dané téma zhruba desetiminutový příspěvek.

„Ve středu jdou devátáci do muzea, ale tobě dám na to dopoledne volno,“ řekla mi šéfka, která pro mě měla jistou slabost. „Tak si to svý vystoupení v klidu připrav a v pátek to tam v tý Praze vystřihi! At' viděj, Pražáci, že my Kladeňáci nejsme žádný vidláci!“

Ty tři rýmy v jediné větě nebyly náhodné. Ona naše šéfka psala tajně básně a obdivovala jistou disidentskou básnířku, která byla ve své těžce učenou pěšinkou, navštívila má maminka o rok dříve našeho rodinného lékaře, aby se mu svěčila s podezřením, že jsem, jak se tenkrát říkávalo, hluchoněmý, pan doktor Břežík mě vyšetřil, nasadil uklidňující úsměv a řekl: „Milostivá paní, máte zbyteč-

né obavy! Váš chlapec toho jednou namluví, že vás z toho bude hlava brnět. Ale zatím se musíte obrnit trpělivostí. Všechno chce svůj čas!“

A taky že ano. Když jsem tenkrát v sedmdesátých letech minulého století dorazil do Obecního domu se zpožděním, soudružka, která jednání řídila, mě hned poté, co za kecpultem skončil předcházející řečník, uvedla slovy: „Vítám soudruha Rajského z kladenské školy Antonína Zápotockého a současně mu předávám slovo!“

A tak jsem se předaného slova ujal, deset minut jsem řečnil na dané téma a za svůj výkon jsem sklidil zdvořilostní potlesk. Bylo mi jasné, že kromě snaživců v prvních řadách mě poslouchal jen málokdo. O to víc mě překvapilo, když padesátník, sedící za předsednickým stolem po mé levici, ke mně posunul svou vizitku, na jejímž rubu bylo rukou napsáno: „Mluví ti to stejně rychle jako myslí a myslí ti to až neuvěřitelně rychle. Kdybys někdy hledal jinou práci, tak mi zavolej!“ Obrátil jsem ji a četl na ní jméno i funkci člověka, který mi ji dal. Byl to vedoucí tajemník městského výboru jistého uměleckého svazu.

Ale tenkrát jsem mu ještě nezavola. A ještě dlouho poté ne. To až po onom slavném sametovém zemětřesení, při kterém jsem přišel o práci, protože jsem se někde někomu neopatrně svěřil, co mi ti ofčáci můžou.

To bylo tak. Seděl jsem tenkrát ve svém bytě, konkrétně v obýváku, který jsem ovšem obýval už přes dvacet let sám, a díval se na televizní noviny, aniž bych je nějak zvlášť vnímal. Ale najednou ten dočasný šedý zákal, který mě před televizní obrazovkou poměrně často postihuje, něco narušilo.

Foto: Ivo HAVLÍK

Na obrazovce se objevil někdejší vedoucí tajemník městského výboru nejmenovaného uměleckého svazu, tentokrát ovšem ve funkci ředitele jednoho z městských divadel. A mluvil o tom, že se nechcejí podbízet vkusu diváků, kteří v divadle hledají jen pokleslou zábavu, ale že jim také nechťejí vnucovat pochybné experimenty placené ze státních dotací. Že jsou však otevření všem novým nápadům a spolupracovníkům, kteří chtějí poctivě pracovat ve službách Thálie.

Pravda, pár dní mi trvalo, než jsem dozrál ke svému rozhodnutí, ale nakonec jsem bývalého tajemníka a současného ředitele vyhledal. A trochu jsem počítal s tím, že ho jako většinu exponentů bývalého režimu postihla nevyléčitelná amnézie. Ale to jsem se spletl.

Jeho sekretářka, ke které jsem se vetřel s kyticí rudých růží a lanýžovou bonboniérou jako nějaký sňatkový podvodník, podlehla mému šarmu, ohlásila mě svému šéfovi a předala mu mou obálku, v níž se skrývala ona vizitka, kterou mi kdysi dávno jako tehdejší vedoucí tajemník dal. A pak mě s jeho souhlasem a úsměvem na rtech vyzvala, abych vstoupil do šéfovy kanceláře.

Někdejší tajemník a současný divadelní principál vstal ze židle, obešel psací stůl, jenž svými rozměry připomínal malé soukromé letiště, a řekl: „Vítám tě na palubě Noemovy archy! Jestli se nepletu, tak ti to trvalo plus minus dvacet let!“

„Inu,“ řekl jsem trochu rozpačitě, „já nečekal, že ta potopa zaplaví skoro celý svět, a navíc vydrží tolik let.“

Pak jsme se posadili ke kulatému konferenčnímu stolku, sekretářka nám na šéfův pokyn nalila dvě sklenice francouzského koňaku a my si s ním připili na vítězství našich zbraní.

Ale jestli teď čekáte, že zazvoní zvonec a pohádce bude konec, tak se šeredně pletete. Můj šéf měl divadlo opravdu rád, ale stejnou slabost měl i pro politiku, o které kdysi dávno prohlásil J. F. Kennedy, že je jediným dobrodružstvím hodným muže dvacátého století, a tak se po čase rozhodl kandidovat na senátora a mě pověřil svou volební kampaní. Volby jsme slavně vyhráli a novopečený senátor za stranu, kterou se neodvažuji jmenovat, mě za odměnu prolačil na místo náměstka ministra.

Ptáte se čeho? Někdy mám pocit, že všeho.

Ale pak mě jistý novinář požádal o rozhovor a já blbec mu ho poskytl. Během interview mě z ničeho nic nařkl, že jsem svým životem v podstatě proklíčkoval.

„Máte pravdu, pane redaktore,“ odpověděl jsem mu. „Často jsem musel kličkovat jako zajíc při honu anebo jako voják v minovém poli. No a co? Vy snad kráčíte vždycky přímo? Hlavou proti zdi, anebo rovnou za nosem třeba do propasti? Při tom bych vás chtěl vidět. To bych si snad nechal i něco stát!“

Nakonec jsem ovšem abdikoval. Byl to jev poměrně hojný. Doplatili jsme na bitcoiny a astronomický státní dluh. Přemysl Oráč měl svůj pluh. Ale já? Já jsem se vrátil k tomu, co mi šlo vždycky nejlíp. Ke svému autoservisu. Důchod mám celkem slušný, o to se mi vláda ve vlastním zájmu postarala, takže už se můžu starat jen sám o sebe. Konec konců, mám v tom dlouholetou praxi. A když se začnu nudit, jdu na chvíli jezdit s taxi. Třeba s Ubrem nebo Boltem. Ale v palubní přihrádce s koltem, protože tam se najdou dobrodruzi pomalu z celého světa.

Jinak jezdím na jaře do lázní, v létě k moři, na podzim na vinobraní a v zimě na lyže. A nestojím o žádné potíže. Jeden kamrlík ve svém bytě v devátém poschodí naší králíkárný, jak Václav Havel svého času nazýval paneláky v Praze, kde se dnes žije blaze, zato však super draze, jsem poskytl Ukrajince přiměřeného věku, a to tak, že grátis. Jen za úklid, praní a společné hraní karet u stakanu vodky. Tím pádem mám svůj klid a vždycky čisté spodky.

Nedělám tak po vítězství našich zbraní víc než dost? A to všech územních nároků prost? Takže na zdraví, přátelé! A snad i na radost!